

Atanáz püspök Szíriában

A Magyarországi adományokból felújított aleppói székesegyház felszentelésén Atanáz püspök képviselte egyházunkat és hazánkat. Izgalmakban is bővelkedő útjáról, tapasztalatairól, a szétlőtt városban élő keresztényekről mesél a Görögkatolikus Szemlélet magazin olvasóinak.

A melkita görögkatolikus egyház és Jean-Clément Jeanbart aleppói metropolita hivatalos látogatásra hívta Fülöp atyát a háborúban megrongálódott aleppói székesegyház és érseki székház felszentelésére. Fülöp atya azonban nem tudott elmenni, Atanáz atyát delegálta maga helyett. A miskolci megyéspüspököt Buka Gábor atya kísérte el. Atanáz atya egyúttal újabb pénzadományt vitt ki szíriai keresztény testvéreinknek.

Buka Gábor fényképei

Meséljen az utazásról!

Későn értesültem erről az útról, így nem is készültem rá különösebben. Csak ott döböntem rá, hogy ez az út azért vakmerő vállalkozás. Bevallom, a tökéletes bánat nemegyszer előkerült az út során. Jeanbart érsek szervezte meg az utazás közel-keleti részét, ami nem is olyan egyszerű, mondhatnám vakmerő dolog. Mivel országaink között nincs diplomáciai kapcsolat, Szíriában pedig légtérzár van érvényben, csak a libanoni fővárosig, Bejrútig tudtunk repülni. Ott várt minket egy sofőr, akivel angolul tudtunk kommunikálni, ő vitt minket Damaszkusz érintésével Aleppóba – nyolc óráig tartott az út. Visszafelé jövet egy kizárólag arabul beszélő sofőr hozott minket. Éjszaka az egyik ellenőrző ponton a fegyveres katonák nem engedtek minket tovább a damaszkuszi úton. Visszafordítottak, félreálltunk. Sofőrünk hevesen telefonált, alkudozott a katonákkal, mi pedig az autóban imádkoztunk. Fél óra múlva aztán intettek, hogy mégis mehetünk. Ez a fél óra számomra a legvégzetesebb dolgokkal való szembenézés volt.

Reggelre érkezünk Aleppóba. A programok előtt egy kicsit tudtunk aludni, ám olyan hangokra ébredtem, amelyeket eddig csak akciófilmekből ismertem: robbanás, fegyverropogás. Sajnos Szíria északi részén még mindennaposak a fegyveres konfliktusok, a háború ott még nem ért véget. Mikor reggeli közben említettem a hangokat az ott lévő atyáknak, azt mondták, ők nem hallottak semmit. Ennyire hozzászoktak már a háború zajához...

Reggeli közben fontos eszmecserét folytattunk a pátriárkával és a püspökökkel, akik nagyon sajátos problémákkal néznek szembe – túl a háború okozta bajokon. Az egyik ilyen, hogy mára a nagy múltra visszatekintő katolikus iskolák tanulóinak jelentős része muszlim. A papok és a tanárok ezt könnyebben feldolgozzák, de a keresztény szülőknek nehéz szembesülni azzal, hogy a gyerekek muszlim szokásokat, szóhasználatot hoznak haza az iskolából. Másik nagy probléma, hogy a hívek jelentős része elmenekült, Aleppóban tizedére csökkent a számuk. Igyekeznek őket összefogni, a külföldre menekülők lelkipásztori ellátását megszervezni, és természetesen próbálják visszahívni őket. Jeanbart érsek évek óta folytatja kampányát, melynek célja, hogy minél több keresztény visszatérjen hazájába, ami igen nehéz feladat, hiszen kevesen szánják rá magukat, hogy a jómódú Nyugatról visszatérjenek egy szétbombázott országba.

Mivel töltötték az időt Aleppóban?

Meglátogattunk néhány iskolát, és egy olyan keresztény intézményt is, ahol felsőfokú ápolóképzés folyik három évfolyamban. Itt is szembesültünk avval, hogy a hallgatók túlnyomó többsége muszlim – mint később megtudtuk, csupán egynegyedük keresztény.

A székesegyház felszentelése óriási ünnep volt, ahol világi tisztviselők is jelen voltak. Meglátogattuk a Szent Matild-templomot is, ahol hagyományá vált, hogy a sokritusú keresztény fiatalok együtt imádkoznak,

énekelnek, zenélnek, és több száz fiatal óriási lelkesedéssel vett részt a pátriárkai Szent Liturgián. A szertartás után késő estig folyt a beszélgetés, éneklés, katekézis.

✠ Milyen élmény volt a háborútól egyik legjobban sújtott város látványa?

Már az odavezető út is nagyon vigasztalan képet mutatott. Életnek szinte semmi jelét nem láttuk, csak romokat és pusztá mezőket. Aleppo belvárosa pedig ennél is szomorúbb látvány volt. Minden szemben álló fél lötte, bombázta, ágyúzta a várost. Emberileg szinte elképzelhetetlen a helyreállítás – csak a romok eltakarítása évekbe telhet. Iskolák, középületek, szállodák, több ezer éves történelmi emlékek, minden rommá volt lőve.

✠ Hogyan lehet élni mindezek ellenére Aleppóban?

Egy-két épületet ügyes vállalkozók, dolgos emberek nagy összefogással rendbe hoztak, újraépítettek. Látszik, hogy igyekeznek lehetőségeikhez mérten újramelegedni az életet. A melkita székesegyház és az érseki székház is föl lett újítva, az egyház pedig egész lakótömböt kezd építeni, tehát láthatóan minden eszközt fölhasznál az újjáépítésre. Hiába van rengeteg munkaképes férfi, a nap tizenhat órájában nincs áram, gyakran nincs víz és gáz, kevés az üzemanyag, az építőanyag és a pénz, sok út járhatatlan. Ilyen feltételek mellett nagyszabású építkezések, az ország rendbehozatala talán csak világméretű multinacionális cégek segítségével lenne lehetséges. Az évezredes, évszázados műemlékek helyreállítása azonban teljesen lehetetlen.

✠ Hogyan dolgozzák föl, hogy a háború után a Nyugat most gazdasági embargó alá helyezte az országot?

Nehéz nekik, hogy a több millió ártatlan szíriai polgárt is sújtja a nagyhatalmak háborúskodása. Meg is jegyezték, hogy egy nagyváros székesegyházának fölszentelésére egy magyar püspök és pap jött el. „A kereszténység bölcsőjében élő keresztények nem érdeklik a Nyugatot” – mondta Jeanbart metropolita. Azt látják, hogy külföldről csak a bombákat kapják.

A másik válasz pedig az, hogy **föltámadt Krisztus!** A romok között tovább él és erősödik az emberek hite, öröm látni, hogy ez nem kopik, és főleg azt, hogy a fiatalok óriási lelkesedéssel vesznek részt a hitéletben. A fiatalok lelkesedése a feltámadási ikont juttatja eszünkbe, ahol a föltámadt Krisztus a pokol kapuinak összetört romjain tapos. A lelkesedésük kifejezte, hogy minden baj ellenére ők készek az életüket letenni azért, hogy a kereszténység ősi földjén Jézus Krisztus tanúi újra működjenek.

Fáj nekik az is, hogy míg a Notre-Dame leégését követő napon egymilliárd euró jött össze a felújításra, a több száz lebombázott szíriai keresztény templom nem érdekli a világot. Ezért is hálásak annyira Görögkatolikus Metropóliánk anyagi segítségéért.

✠ Ott maradnak a fiatalok?

Van, aki elmegy, és van, aki marad. Balzsam volt a szívnek látni az ottmaradók elszántságát. A szentelés után száz kisgyermekes család

fényképezkedett a főpapokkal. Odajött hozzám egy fiatalember, és azt mondta, aznap kapta meg az orvosi diplomáját, imádkoztam érte, hogy jól végezze a dolgát. Ő nem arról ábrándozott, hogy melyik nyugat-európai országban kapna nagyobb fizetést, hanem arról, hogy jó orvos lesz belőle, és otthon, a szükség idején fog emberéleteket menteni.

Jeanbart metropolita mindent megtesz, hogy hazahívja a külföldre menekült keresztény családokat, de mint mondtam, ez nagyon nehéz. Ahogy sejtjük, túl sokan nem tértek vissza, körülbelül száz főről tud. Ők jellemt szolgálnak a romos Aleppóban a húsvétot ünneplő keresztények számára, hogy nem elvágódni kell, hanem otthon megtalálni azt a tennivalót, amellyel Jézus Krisztust és az egyházat szolgálják. Minden tisztelem azoknak, akik ott maradnak vagy visszatérnek, de

Jó volt látni azt is, hogy a görögkatolikus nőegylet tagjai milyen higgadtan és természetességgel beszélnek meg a háztartási dolgokat, és nem arról álmodoznak, hogy másnap találjanak-e még egy utolsó kamiont, amely ebből az elátkozott országból elviszi őket.

✠ Milyen élményekkel tért haza?

Élmény volt a fiatalokat hallgatni, látni a lelkesedésüket, velük imádkozni. Élmény volt a háborúban megsérült papokkal együtt részvételni a Szent Eucharisziában – volt olyan, akit a szeme elvesztése után ötször műtöttek, hogy emberi életet tudjon élni –,

az ott tapasztaltak alapján senkit nem ítéletek el azért, mert elvágódik. Akinek bomba döntötte romba a házat, akinek családja meghalt a háború miatt, az önkéntelenül, az életösztöne miatt is menekül, ahogy tud. Nem mindenkinek adatott meg az a hősiesség, ami az ottmaradáshoz szükséges.

élmény volt az ottmaradók élni akadását látni, de a romok látványát inkább szomorú tapasztalatnak mondanám.

